

REFERAT Børn- og Ungeudvalget 2022-2025 d. 07-10-2025

Mødedato Tirsdag d. 07. oktober 2025 kl. 15:00

Mødested Udvalgsværelset, Fløj 2, Ørbækvej 100, 5220 Odense SØ

Indholdsfortegnelse

Godkendelse af dagsorden.....	3
Beslutning om udmøntning af midler til aktivitetsplan 2026 for Verdens bedste robotby i børnehøjde	4
Velfærdens Fundament - Udmøntning af vedligehold på 3 spor.....	8
Ny vision for en nikotinfri fremtid i Odense.....	10
D-sag: Bidrag til staten for elever på fri- og privatskoler.....	12
D-sag: Orientering om Ungestrategien.....	14
D-sag: Aktuelle sager.....	17

Punkt 1: Godkendelse af dagsorden

00.22.00-P35-2-24

Sagsresumé

Godkendelse af dagsordenen til Børn- og Ungeudvalgets møde den 7. oktober 2025.

Indstilling

Dagsordenen fremsendes til godkendelse.

Beslutning

Børn- og Ungeudvalget godkender dagsordenen.

Udvalgsmedlem Rikke Beider deltog ikke i mødet.

Punkt 2: Beslutning om udmøntning af midler til aktivitetsplan 2026 for Verdens bedste robotby i børnehøjde

00.17.00-P20-3-24

Sagsresumé

Børn- og Ungeudvalget drøftede og godkendte den 26. august 2025 forvaltningens forslag til aktivitetsplan for Verdens bedste robotby i børnehøjde 2026. Med denne sag skal byrådet godkende udmøntning af midler til aktivitetsplanen 2026.

Hvert år beslutter byrådet udmøntning af ca. 5 mio. kr. til kommende år ud fra en aktivitetsplan for Verdens bedste robotby i børnehøjde. Med prisfremskrivninger er der for 2026 tale om ca. 6 mio. kr. Aktivitetsplanen for 2026 er lavet med udgangspunkt i udvalgets tidligere drøftelser og det sidste års arbejde med et gearskifte som en del af strategiens forankringsplan. Heri ligger konsolidering af kapacitet gennem en tættere kobling mellem aktiviteterne i Verdens bedste robotby i børnehøjde og forvaltningens øvrige arbejde med bl.a. dannelse og stærke børnefællesskaber. Forvaltningen anbefaler, at midlerne udmøntes til at arbejde med teknologiforståelse og digital dannelse, ligesom det anbefales fortsat at etablere og udbygge strategiske samarbejder og udvikle events.

Forvaltningens anbefaling til aktivitetsplan for 2026 fremgår af bilag 2.

Effekt

Børn- og unge bliver klar til fremtiden

Indsatserne i aktivitetsplan for 2026 fremmer, at børn og unge i Odense arbejder med og lærer mere om teknologi og teknologiforståelse, men også at have en kritisk tilgang til teknologi og blive digitalt dannet. Samtidig bidrager aktiviteterne til mere praksisfaglighed i skolen og en mere varieret undervisning, der øger motivationen. På sigt betyder det, at børn og unge i Odense bliver mere kompetente og klar til fremtiden, der er præget af teknologi og digitalisering.

Verdens bedste robotby

Indsatserne i aktivitetsplanen for 2026 er med til at give børn og unge muligheder, som kan understøtte effektmålet om at være verdens bedste robotby. Som beskrevet ovenfor vil indsatserne fremme viden om og nysgerrighed for teknologiens muligheder og øge bevidstheden om risici forbundet med den stigende digitalisering i samfundet. Når børn og unge har været gennem dagtilbud og skole, står de derfor med de bedste muligheder for at blive dygtige og aktive borgere og medarbejdere i byen og kan derigennem fremme Odenses vision om at blive Verdens bedste robotby - både nu og i fremtiden.

Indstilling

Børn- og Ungeforvaltningen og **Borgmesterforvaltningen** indstiller til respektive udvalg, at byrådet godkender, at der flyttes 6 mio. kr. i 2026 fra Økonomiudvalget til Børn- og Ungeudvalget vedrørende midler til Aktivitetsplanen for 2026 for Verdens bedste robotby i børnehøjde jf. skema i sagsfremstillingen.

Beslutning

Børn- og Ungeudvalget anbefaler indstillingen.

Udvalgsmedlem Rikke Beider deltog ikke i mødet.

Sagsfremstilling

Byrådet skal med denne sag godkende udmøntning af midler til aktivitetsplan for Verdens bedste robotby i børnehøjde i 2026 på baggrund af en status på strategien.

Baggrund

Odense Byråd vedtog i 2019 den 10-årige strategi "Verdens bedste robotby - Strategi for dannelse og uddannelse i børnehøjde" - herefter Verdens bedste robotby i børnehøjde -, hvortil der fulgte 50 mio. kr. til udmøntning over 10 år.

Strategien skal sikre, at børn og unge i Odense gennem dannelse og uddannelse får de bedste forudsætninger for at leve og trives i en by, der blandt andet lever af teknologi og digitalisering.

Strategien har tre fokusområder:

- Nye uddannelsesveje
- Digital dannelse
- Strategiske partnerskaber

Vi er nu over halvvejs i den 10-årige periode, så arbejdet med strategien har fokus på at konsolidere de indsatser og aktiviteter, der fremadrettet skal bære strategiens ambitioner. Dette sker blandt andet ved at koble strategiens aktiviteter med øvrige dagsordener på børn- og ungeområdet som fx dannelse og stærke børnefællesskaber.

Status på Verdens bedste robotby i børnehøjde i 2025

Kompetenceopbygning er fortsat en væsentlig del af arbejdet med strategien, så de fagprofessionelle kan løfte opgaven med at udvikle forløb og tænke teknologiforståelse og digital dannelse ind i arbejdet med børn og unge.

På dagtilbudsområdet afsluttes kompetenceforløbet Science og teknologi i børnehøjde i 2025, hvorefter e-læringsplatformen bliver frit tilgængelig. Det er herefter en ledelsesopgave i de enkelte dagtilbudsområder at fastholde og videreudvikle den faglighed, som forløbet har bidraget med. Der frikøbes fortsat tre læringskonsulenter til sparring med pædagogisk personale i børnehusene, således børnene fortsat møder science- og teknologinysgerrighed i børnehusene.

På skoleområdet er der fortsat læringslaboratorier og frikøb af de såkaldte BIR-vejledere på alle skoler til at videreformidle og co-teache deres kolleger i forhold til at få teknologiforståelse ind i alle fag. Men der er også et øget fokus på anvendelse af teknologier i undervisningen som et middel - blandt flere - til at skabe mere varieret undervisning og øge motivationen for eleverne og dermed bidrage til ambitionerne omkring stærke børnefællesskaber og skole for alle. Det forudsætter, at endnu flere pædagoger og lærere på skolerne får viden om og indtænker teknologier som en naturlig del af undervisningen. Derfor arbejdes der med et mere generelt kompetenceløft, så ikke kun ildsjælene er med. Det har fx i 2025 været via korte kurser og udviklingsdag på skolerne med fokus på viden om AI i undervisningen og teknologiforståelsen bag de digitale medier. Dette fokus fortsætter fremadrettet, hvor også Skole-GPT, der netop er blevet sikkerhedsgodkendt til brug i Odenses folkeskoler, indtænkes om et redskab i undervisningen.

Digital dannelse er i fokus i 2025, hvor vidensløft til fagprofessionelle, ungeoplæg, forældreoplæg og systematisering af materialer og undervisningsforløb har fyldt og fortsat vil fylde i efteråret. Der er indledt nye samarbejder med fokus på at skabe refleksioner og en mere kritisk tilgang til digitale medier blandt en bredere gruppe af børn, unge og forældre, herunder også med et blik for de særligt sårbare familier. Dette giver et fælles sprog og forståelse blandt de forskellige faggrupper, der møder børnene og de unge.

De strategiske partnerskaber med fokus på samarbejder om events og vidensdeling fortsætter. Særligt samarbejdet med Center for Digital Teknologiforståelse har fyldt i 2025, hvor en ny national TekForstå-konference blev afholdt i Odense i samarbejde med Verdens bedste robotby i børnehøjde.

Status uddybes i bilag 1.

Forslag til aktivitetsplan for 2026

I udarbejdelse af aktivitetsplan for 2026 er medtænkt tidligere drøftelser af pejlemærker og en særlig opmærksomhed på koblingen til øvrige dagsordener på børne- og ungeområdet som fx mere legende tilgang til læring i dagtilbud og skoler, mere varieret undervisning, vejledning om AI, dannelse og stærke børnefællesskaber.

Aktivitetsplanen (bilag 2) har fokus på:

- Nye uddannelsesveje - hvor børn og unge får teknologiforståelse og møder nye måder at lære på:
 - Kompetenceopbygning og frikøb af lærere og BIR-vejledere på alle skoler
 - Sparring ved læringskonsulenter i dagtilbud og på skoler
 - Best practice-undervisningsforløb med nye teknologier som AI
 - Teknologievents og -forløb for børn i dagtilbud og skoler
 - ScienceMissioner i SFO og kompetenceløft af fritidspædagoger
 - Indkøb og vedligehold af teknologier
- Digital dannelse - børn, unge og forældre får bedre redskaber til at begå sig digitalt:
 - Kompetenceopbygning og frikøb af lærere og BIR-vejledere på alle skoler

- Kompetenceudvikling af pædagoger, lærere og øvrige fagprofessionelle koblet til stærke børnefællesskaber
- Understøtte og udvikle fraværsindsatser med teknologi-redskaber
- Oplæg, dialogmaterialer mv. målrettet børn, unge og forældre
- Strategiske partnerskaber - fagprofessionelle, børn og unge får nye muligheder for inspiration:
 - Konferencer, events, aktiviteter, ideudvikling mv. med strategiske samarbejdsparter
 - Samarbejde om national TekForstå-konference
 - Udvikling af tilgange og kompetencer ift. teknologiforståelse i dagtilbud og skoler i samarbejde med UCL

I aktivitetsplanen for 2026 lægges der op til at fortsætte det store fokus på kompetenceudvikling, men med et gearskifte så vi i højere grad får flyttet viden og aktiviteter fra de stærke ildsjæle til en bredere gruppe af pædagoger, lærere og andre fagpersoner for derigennem at sikre en forankring af indsatserne på sigt.

På dagtilbudsområdet skal viden fra de sidste års kompetenceløft af al pædagogisk personale forankres i børnehuse ved hjælp af læringskonsulenter, der kan bidrage til øget mod og nysgerrighed på science blandt børn og voksne.

På skoleområdet fastholdes BIR-vejledernes netværk på tværs af skoler og frikøb på de enkelte skoler, men vægtingen ændres gradvist fra 2026, så der også bliver mulighed for at en bredere gruppe af medarbejdere på skolerne kan få kompetenceløft på fx læringslaboratorier. Dertil kan læringskonsulenter sikre tæt opfølgning på skolerne med sparring og vejledning. Et særligt fokus i 2026 vil være udarbejdelse af et fælles inspirationskatalog med best practices som forberedelse til de kommende nye fagplaner, hvor der er krav om at teknologiforståelse skal tænkes ind i alle fag. Teknologier forstås her bredt som fx fysiske teknologier og brugen af kunstig intelligens. Ligeledes vil elevernes anvendelse af Skole-GPT og vejledning om AI have et særligt fokus.

I forhold til digital dannelse er der fortsat behov for kompetenceløft af fagprofessionelle og nye måder at arbejde med digital dannelse med børn, unge og forældre på for at give de bedste rammer for dialog mellem skoler og familier. Inspirationskataloget fra 2025 udvikles fortsat og integreres i undervisningen vha. BIR-vejlederne, der får tildelt en del af deres timer til at arbejde med digital dannelse.

Sideløbende hermed fortsættes og udvikles samarbejder med virksomheder, forskere og uddannelsesinstitutioner omkring teknologievents og -aktiviteter målrettet børn, unge, familier og fagprofessionelle. Her er også et begyndende blik på forankring af events efter strategiens udløb.

Forslag til udmøntning af midler indenfor de forskellige fokusområder fremgår af nedenstående skema:

Tabel over udmøntning af midler 2026

Udmøntning af midler 2026	2026 (2026 PL)
Nye uddannelsesveje <ul style="list-style-type: none"> • Kompetenceopbygning og frikøb af lærere og BIR-vejledere på alle skoler • Sparring ved læringskonsulenter i dagtilbud og på skoler • Best practice-undervisningsforløb med nye teknologier som AI • Teknologievents og -forløb for børn i dagtilbud og skoler • ScienceMissioner i SFO og kompetenceløft af fritidspædagoger • Indkøb og vedligehold af teknologier 	3.551.521
Digital dannelse <ul style="list-style-type: none"> • Kompetenceopbygning og frikøb af lærere og BIR-vejledere på alle skoler • Kompetenceudvikling af pædagoger, lærere og øvrige fagprofessionelle koblet til stærke børnefællesskaber • Understøtte og udvikle fraværsindsatser med teknologi-redskaber • Oplæg, dialogmaterialer mv. målrettet børn, unge og forældre 	1.908.304
Strategiske partnerskaber	562.463

<ul style="list-style-type: none"> • Konferencer, events, aktiviteter, ideudvikling mv. med strategiske samarbejdsparter • Samarbejde om national TekForstå-konference • Udvikling af tilgange og kompetencer ift. teknologiforståelse i dagtilbud og skoler i samarbejde med UCL 	
I alt	6.022.288

Et strategisk blik på fondsmidler

Ved siden af de 50 mio. kr., der er afsat til Verdens bedste robotby i børnehøjde, er der en ambition om fundraising af tilsvarende 50 mio. kr. henover strategiens 10 år. Som det fremgår af bilag 3, er der i løbet af strategiens godt 5½ år fundraiset samlet 33,7 mio. kr.

Fondsmidlerne har givet mulighed for kompetenceløft af pædagogisk personale og lærere, etablering af makerspaces og udvikling af de rette pædagogiske tilgange og didaktik. Samlet giver det børn og unge i Odense øgede muligheder for at uddannes og dannes i teknologiforståelse.

Der arbejdes også i de kommende år på nye muligheder for fondsprojekter, hvor Verdens bedste robotby i børnehøjde kobles på de øvrige dagsordener indenfor børn- og ungeområdet.

Økonomi

Godkendelse af sagen medfører, at der foretages en budgetneutral tillægsbevilling på 6.022.288 kr. mellem Børn- og Ungeforvaltningen og Økonomiudvalget vedrørende Verdens bedste robotby i børnehøjde.

Tabel over budgetneutral tillægsbevilling

Beskrivelse	Styringsområde	Udvalg	2026 (2026 PL)
Budget til Verdens bedste robotby i børnehøjde til Børn- og Ungeforvaltningen	Service	Børn- og Ungeudvalget	6.022.288
Budget til Verdens bedste robotby i børnehøjde fra Borgmesterforvaltningen	Service	Økonomiudvalget	-6.022.288
I alt			0

Bilag

Bilag 1 Status på Verdens bedste robotby i børnehøjde for skoleåret 2024-25

Bilag 2 Aktivitetsplan 2026

Bilag 3 Fondsmidler pr. august 2025

Punkt 3: Velfærdens Fundament - Udmøntning af vedligehold på 3 spor

00.01.10-P20-2-20

Sagsresumé

Den 24. juni 2020 besluttede byrådet at igangsætte projekt Velfærdens Fundament, en samlet investering i velfærdens fysiske rammer på 1,8 mia. kr.

Med denne sag præsenteres en plan for udmøntning af vedligeholdsmidler for 98,8 mio. kr. på ældreområdet, på børneområdet og på det specialiserede socialområde, så alt vedligehold i regi af Velfærdens Fundament kan udføres over de kommende år. Vedligeholdelsesmidlerne udmøntes til By- og Kulturudvalget, men de ejendomme, der berøres ved udmøntningen, vedrører Ældre- og Handicapudvalget, Beskæftigelses- og Socialudvalget og Børn- og Ungeudvalget. De berørte ejendomme på det specialiserede socialområde fordelt på udvalg fremgår af bilag 1.

I sagen udmøntes tillige beløbet for 2026 i tre anlægsbevillinger på samlet 19,6 mio. kr.

Effekt

Sagen handler om vedligehold af bygninger og har derfor ikke direkte konsekvenser for Odensemålene.

Indstilling

Borgmesterforvaltningen, By- og Kulturforvaltningen, Ældre- og Handicapforvaltningen, Beskæftigelses- og Socialforvaltningen og Børn- og Ungeforvaltningen indstiller til respektive udvalg, at byrådet godkender:

1. Plan for udmøntning af vedligeholdsmidler på ældreområdet, børneområdet og det specialiserede socialområde jf. sagsfremstillingen.
2. Der flyttes 10,0 mio. kr. fra Velfærdens Fundament under Økonomiudvalget til anlægsbevillingen ”Velfærdens Fundament – De mindste børn – Vedligehold” i 2026 under By- og Kulturudvalget.
3. Der flyttes 7,2 mio. kr. fra Velfærdens Fundament under Økonomiudvalget til anlægsbevillingen ”Velfærdens Fundament – Det specialiserede socialområde – Vedligehold” i 2026 under By- og Kulturudvalget.
4. Der oprettes og frigives en anlægsbevilling ”Velfærdens Fundament – De ældste odenseanere – vedligehold” på 2,4 mio. kr. i 2026 under By- og Kulturudvalget. Anlægsbevillingen finansieres af Velfærdens Fundament under Økonomiudvalget.

Beslutning

Børn- og Ungeudvalget anbefaler indstillingen.

Udvalgsmedlem Rikke Beider deltog ikke i mødet.

Sagsfremstilling

Med Budget 2021 besluttede Odense Byråd at investere 1,8 mia. kr. i velfærdens fysiske rammer frem mod 2030. Velfærdens Fundament skal sikre gode fysiske rammer for byens børn, unge og ældre borgere samt udvikling af byens lokalområder.

Vedligehold i Velfærdens Fundament

I Velfærdens Fundament er der afsat over 400 mio. kr. til vedligehold af kommunale velfærdsbygninger. Midlerne til skoler (228 mio. kr.) og aktivt fritidsliv (50 mio. kr.) er allerede udmøntet, ligesom der er udmøntet mindre beløb til vedligehold i forbindelse med andre anlægsbevillinger i de tre spor, der er aktuelle for denne sag: De ældste odenseanere, De mindste børn og Det specialiserede socialområde.

Der er nu lavet en plan for udmøntning af vedligeholdsmidler i de tre spor, så alt vedligeholdsarbejdet i Velfærdens Fundament kan udføres over de kommende år. I denne sag udmøntes beløbet for 2026, og der vil næste år blive lagt en sag frem med udmøntningen for 2027 osv.

Plan for udmøntning af vedligeholdsmidler – beløb i 1.000 kr.:

	2026	2027	2028	2029	I alt
De ældste odenseanere	2.354	4.000	4.000	0	10.354
De mindste børn	10.000	17.000	19.000	8.724	54.724
Det specialiserede socialområde	7.200	7.600	11.200	7.727	33.727
I alt	19.554	28.600	34.200	16.451	98.805

Der udmøntes således tre puljer på i alt 19,6 mio. kr. i 2026 til vedligehold af ejendomme i de tre spor.

For at sikre både synergi med de årlige ordinære vedligeholdsrammer samt hensyn til akut opstået vedligeholdsbehov på enkelte ejendomme, er det By- og Kulturforvaltningen, der håndterer rækkefølgen af ejendommene i hvert spor. Dette sker i dialog med de berørte fagforvaltninger. Økonomien afsat til hver enkelt ejendom fastholdes stadig, jf. den såkaldte ”ingeniørliste”.

Vedligeholdsmidlerne kan fx bruges på klimaskærmen (såsom nye tage og vinduer), installationer, indeklimate og overflader (gulve, lofter, vægge). Den konkrete anvendelse vil bero på en faglig vurdering af den enkelte bygning og vil eventuelt blive suppleret af midler fra den almindelige driftsramme til vedligehold under By- og Kulturudvalget.

Økonomi

Med denne sag udmøntes 19,6 mio. kr. til vedligehold af ejendomme på ældreområdet, på børneområdet og på det specialiserede socialområde. Bevillingen finansieres af Velfærdens Fundament under Økonomiudvalget.

Økonomitabel:

	Udvalg	Styringsområde	2026	I alt
Velfærdens Fundament, finansiering af anlægsbevilling	ØKU	Anlæg	-19.554.000	-19.554.000
Yderligere finansiering til den eksisterende anlægsbevilling: VF – De mindste børn – Vedligehold	BKU	Anlæg	10.000.000	10.000.000
Yderligere finansiering til den eksisterende anlægsbevilling: VF – Det specialiserede socialområde – Vedligehold	BKU	Anlæg	7.200.000	7.200.000
Ny bevilling: VF – De ældste odenseanere - vedligehold	BKU	Anlæg	2.354.000	2.354.000
I alt			0	0

Der er ikke afledt drift af vedligehold.

Denne sag har ingen konsekvenser for kommunens kassebeholdning.

Bilag

Bilag 1 - Oversigt over ejendomme og beløb på det specialiserede socialområde, udvalgsfordelt

Punkt 4: Ny vision for en nikotinfri fremtid i Odense

29.00.00-A00-20-24

Sagsresumé

Odense Byråd vedtog i 2017 en ambitiøs vision om et røgfrit Odense i 2030 med målsætningen, at ingen børn og unge under 18 år skulle ryge i 2025. Siden visionen om et røgfrit Odense blev formuleret i 2017, har markedet for nikotinprodukter ændret sig markant. Der er sket betydelige forskydninger i både udbud og anvendelse, især med fremkomsten og den stigende brug af nye nikotinforme som e- cigaretter, vapes og nikotinposer - særligt blandt unge.

Denne udvikling har skabt behov for en opdateret og tidssvarende vision, der afspejler de aktuelle udfordringer og tendenser.

Sundhedsudvalget besluttede den 12. august 2025, at en ny vision for forebyggelse af rygning og nikotinfbrug skal vedtages i denne byrådsperiode.

Med denne sag skal byrådet den 7. oktober godkende visionspapiret, som indeholder en rammesætning for visionen og den videre proces for udarbejdelse af handleplan. Visionspapiret skal dermed fungere som et samlet kommunikationspapir om selve visionen: "Fremtidens Odense er røg- og nikotinfri".

Hhv. den 23. og 24. september drøftede Sundhedsudvalget, Beskæftigelses- og Socialudvalget, Børn- og Ungeudvalget, Ældre- og Handicapudvalget samt By- og Kulturudvalget udkastet til visionspapiret. Visionspapiret er også drøftet og godkendt i Chefforum for Sundhedsområdet, der fungerer som styregruppe for arbejdet på tværs af forvaltningerne.

Effekt

En ny vision for en nikotinfri fremtid i Odense har til formål at øge odenseanernes sundhed via forebyggende og sundhedsfremmende indsatser og initiativer, der bidrager positivt til Odensemålet om "Et sundere Odense".

Indstilling

Sundhedsforvaltningen, Beskæftigelses- og Socialforvaltningen, Børn- og Ungeforvaltningen, Ældre- og Handicapforvaltningen samt By- og Kulturforvaltningen indstiller til respektive udvalg, at byrådet godkender visionspapiret for forebyggelse af rygning og nikotinfbrug i Odense Kommune.

Beslutning

Børn- og Ungeudvalget anbefaler indstillingen.

Udvalgsmedlem Rikke Beider deltog ikke i mødet.

Sagsfremstilling

Odense Byråd vedtog i 2017 visionen om et røgfrit Odense i 2030 med den første røgfrie generation i 2025. Visionen omfatter alle borgere i Odense Kommune, men har et særligt fokus på forebyggelse af rygning blandt børn og unge - med målsætningen, at ingen under 18 år skulle ryge i 2025. Den seneste Sundhedsprofilundersøgelse, forelagt udvalget den 11. marts 2025, viser, at der er færre unge, der starter med at ryge sammenlignet med tidligere år. Dog har markedet for nikotinprodukter ændret sig siden visionen blev formuleret i 2017, og udbuddet af nikotinprodukter er steget markant.

Produkter som puff bars, snus og nikotinposer appellerer særligt til unge gennem smagsstoffer, farverigt design og øget social accept. Ulovligt salg via sociale medier har gjort produkterne nemt tilgængelige og målrettet børn og unge, hvilket skaber nye og komplekse udfordringer.

Nikotinesponering blandt unge er bekymrende, da deres hjerner er særligt sårbare over for de skadelige virkninger, hvilket kan påvirke kognitiv udvikling, indlæringsevne og psykisk helbred. Evidens viser, at brug af e-cigaretter øger risikoen for helbredsskader, herunder nikotinforgiftning, neurologiske krampeanfald, forbrændinger og lungeskader. Desuden er der øget sandsynlighed for, at forbrug af e-cigaretter og røgfrie nikotinprodukter fører til konventionel rygning og brug af andre rusmidler. Der er ingen evidens for, at e-cigaretter eller røgfrie nikotinprodukter er effektive hjælpemidler til rygestop. Tværtimod kan disse produkter øge den generelle eksponering for nikotin og fastholde brugere i afhængighed.

I september 2025 har Kræftens Bekæmpelse sammen med en række andre organisationer fremsat en fælles appel til Folketinget om et endeligt opgør med tobak og nikotin. Appellen udtrykker en ambition om, at Danmark skal være helt fri for tobak og nikotin som forbrugerprodukter senest i 2035. Appellen afspejler en stigende samfundsmæssig opmærksomhed på nikotinsens skadevirkninger, hvor også kommercielle aktører fra detailbranchen, har engageret sig i indsatsen. En ny vision i Odense Kommune, der afspejler den fælles ambition om et tobaks- og nikotinfrit Danmark, vil kunne positionere Odense som foregangskommune, der tager ansvar og går foran med forebyggende indsatser.

Ny vision

På baggrund af ovenstående er der udarbejdet et udkast til en ny vision, som skal danne grundlag for en samlet og helhedsorienteret indsats.

Visionen lyder: *Fremtidens Odense er røg- og nikotinfri.*

Visionen er forankret i ambitionen om at skabe sunde rammer for børn og unge og bygger videre på politikken Flere sunde leveår, hvor målet er, at odenseanerne i 2035 skal have flere sunde leveår end landsgennemsnittet. Rygning og nikotinforgbrug er blandt de største barrierer for at nå dette mål - og derfor et centralt indsatsområde.

I tråd med dette fokus har Ekspertrådet for Forebyggelse og Sundhedsfremme, som kom med deres anbefalinger i maj 2025 peget på nikotin som et af de væsentligste indsatsområder for kommunen. Rådet har understreget betydningen af strukturel forebyggelse og tidlig indsats - særligt i forhold til børn og unge - og har bidraget til at kvalificere arbejdet med en ny vision.

Visionen er ikke alene et sundhedspolitisk mål, men en bred samfundsam ambition, der handler om at ændre normer og skabe nye fællesskaber, hvor nikotin ikke forbindes med ungdomskultur, identitet eller sociale relationer. Det handler om at gøre det sunde valg til det lette valg - og om at tage ansvar for næste generation.

Visionspapiret har været drøftet og er godkendt i Chefforum for Sundhed, der fungerer som styregruppe for arbejdet på tværs af forvaltningerne. Udkastet til visionspapiret er vedlagt sagen som bilag til drøftelse.

Sundhedsudvalget har afsat midler over flere år til en ny vision og handleplan med midler fra Sundhedspuljen. Sundhedsudvalget godkendte den 17. juni 2025 således udmøntningen af midler fra Sundhedspuljen på hhv. 0,3 mio. kr. i 2025 til arbejdet med en ny vision og handleplan og, at der i 2026 og 2027 afsættes 1,2 mio. kr. årligt svarende til 2 årsværk, der skal arbejde med en ny vision og indsatser på området.

Næste skridt

Det videre arbejde bygger på erkendelsen af, at en bred og grundig inddragelse af både målgrupper og relevante aktører er afgørende for at skabe ejerskab og sikre en solid forankring af visionen. Særligt bliver dialogen med børn og unge central for at afdække, hvordan kommunen bedst kan understøtte dem i at vælge et liv uden nikotin i alle dets former fra starten. Chefforum for Sundhedsområdet, der fungerer som styregruppe for projektet, har understreget vigtigheden af en involverende proces, hvor fagpersoner, civilsamfund og politikere bidrager aktivt til udviklingen.

På den baggrund igangsættes i efteråret 2025 en bred inddragelsesproces, som skal kvalificere den kommende handleplan. Visionen er her tænkt som en fælles retning for Odense Kommunes fremtidige arbejde med forebyggelse af rygning og nikotinforgbrug - ikke som en færdig løsning med fastlagte mål og tidshorisonter - og den skal danne grundlag for en konkret, forpligtende handleplan med politiske ambitioner og målbare pejlemærker. Det er i handleplanen, at det politiske råderum bringes i spil, og hvor der bliver mulighed for at prioritere indsatser, fastsætte tempo og formulere konkrete mål for fremdrift og effekt. Som led i processen etableres i 2026 et særskilt politisk spor med inddragelse af fagudvalg og byrådet, hvor de strategiske og operationelle rammer for implementeringen drøftes og beslutes.

Der vil blive forelagt en sag med forslag til den kommende proces for færdiggørelse og vedtagelse af handleplanen for det kommende Sundheds-, Omsorgs- og Forebyggelsesudvalget 1. halvår 2026.

Økonomi

Denne sag har ikke økonomiske konsekvenser for Odense Kommune.

Bilag

Fremtidens Odense er røg- og nikotinfri.pdf

Punkt 5: D-sag: Bidrag til staten for elever på fri- og privatskoler

00.00.00-G01-53-25

Sagsresumé

Baggrund

Kommunerne i Danmark har siden 1992 årligt skulle tilbagebetale et bidrag for de elever, som indskrives på fri- eller privatskoler fremfor folkeskolen. Der har ad flere omgange været politisk interesse for nærmere indblik i mekanismen og de drivende faktorer for denne budgetpost. Den politiske opmærksomhed kredser om, at flere elever vælger fri- og privatskoler, at flere elever segregeres samt teknikken omkring beregning af bidragssatsen. Denne sag har til formål at belyse de tekniske mekanismer bag bidraget – herunder hvordan det beregnes, og hvilke strukturelle forhold der påvirker det. De mere konkrete forhold vedrørende denne budgetpost behandles på Børn- og Ungeudvalgets møde den 28. oktober 2025 i forbindelse med den halvårslige effekt- og økonomiopfølgning.

Beregningsgrundlag for bidrag til elever på fri- og privatskoler

Bidraget til elever på fri- og privatskoler beregnes med en procentsats med udgangspunkt i kommunernes nettoudgifter til folkeskolen. Nettoudgifterne kan overordnet set inddeles i fire grupperinger:

- Direkte undervisningsudgifter: Lønudgifter til lærer og pædagoger i det omfang det indgår i skoledriften, og undervisningsudgifter.
- Indirekte undervisningsudgifter: IT, rengøring, lokaler, bygningsdrift, inventar, udenomsarealer mv.
- Specialpædagogiske bistand: Bistand til børn, hvis undervisning i den almindelige klasse kun kan gennemføres med støtte i mindst 9 undervisningstimer ugentligt.
- Specialundervisning: Specialundervisning i specialklasser, hvor tilbuddet gennemføres afskåret fra almenundervisningen.

Påvirkninger af nettoudgifterne

Odense Kommune vurderer, at der i den nuværende bidragsafregning er særlige forhold, som har haft betydning for, at kommunernes udgifter til staten for elever på fri- og privatskoler er steget over en årrække.

Det første forhold skyldes flere, større nationale investeringer til folkeskoleområdet. Disse investeringer har typisk den betydning, at kommunernes nettoudgifter på folkeskoleområdet stiger. Det betyder at de samlede udgifter, hvoraf bidrag til staten beregnes, stiger i takt med nationale og lokale folkeskoleinvesteringer. En opmærksomhed vedrørende dette beregningsgrundlag er, at ofte kommer både nationale og kommunale investeringer i folkeskolen med en bunden opgave samt en politisk forventning om at samtlige midler skal tilgå det udførende led lokalt på skolerne. Det betyder, at når kommunerne får tilført bindende midler til konkrete tiltag i folkeskolen, så kan det blive nødvendigt for kommunerne at fjerne midler fra almen- og specialområdet, for at finansiere den øgede bidragsafregning.

Det andet forhold skyldes, at kommunernes udgifter til folkeskoleområdet er steget i takt med at omfanget - og dermed udgifterne - til specialundervisning er steget. Det har været en tendens i flere år nationalt og gør sig også gældende konkret i Odense Kommune. Det betyder, at den gennemsnitspris, som ligger til grund for bidrag til staten for kommunens elever på fri- og privatskoler, er steget, og at det konkrete beløb, der afregnes til staten for hver elev, er steget.

Koblingsprocenten

Elevers skolegang på fri- og privatskoler finansieres delvist af et statstilskud og delvist af egenbetaling. Statstilskuddet til elever på fri- og privatskolerne beregnes som en takst, og den udgør 76 % af kommunernes samlede nettoudgifter til folkeskolen. Procentsatsen omtales som koblingsprocenten, og den er politisk fastsat og gældende for hele landet.

I 2025 er koblingsprocenten fastsat til 76 %, hvilket har været niveauet siden 2018. I 2016 blev koblingsprocenten hævet fra 71 % til 73 % og i 2017 til 75 %.

Ovenstående betyder, at det samlede statstilskud til fri- og privatskoler udgør 76 % af kommunernes nettoudgifter til folkeskolen, og heraf skal kommunerne betale 85 %. De resterende 15 % finansieres af staten. Statstilskuddet afregnes pr. elev.

I 2025 udgør Odense Kommunes samlede afregning af bidrag til staten for elever, som er indskrevet i fri- og privatskoler samt efterskoler i alt 266 mio. kroner. Dette er en stigning på næsten 54,7 mio. kroner svarende til 25 % sammenlignet med 2021.

Indstilling

Sagen fremsendes til orientering.

Beslutning

Orientering givet.

Udvalgsmedlem Rikke Beider deltog ikke i mødet.

Punkt 6: D-sag: Orientering om Ungestrategien

27.00.00-A00-6-22

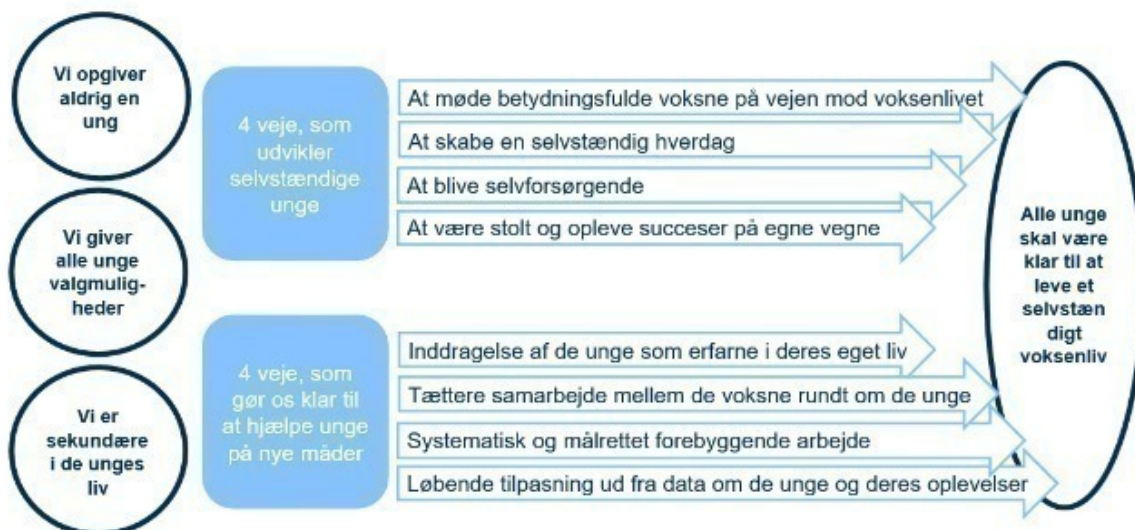
Sagsresumé

Beskæftigelses- og Socialudvalget og Børn- og Ungeudvalget får med denne sag den årlige orientering om status for implementeringen af Ungestrategien, samt indblik i det nationale partnerskab, Ungeløftet.

Ungestrategi, for unge der har brug for ekstra støtte (15-30 år) blev godkendt i byrådet den 2. juni 2021. De politiske udvalg har behandlet strategien særskilt en gang årligt siden godkendelsen, og nærværende sag bliver den sidste specifikke afrapportering på Ungestrategien, da det vurderes at handleplanerne er fuldt implementeret, og en naturlig del af driften. Målsætningerne fra Ungestrategien vil fremover indgå som en naturlig del i andre afrapporteringer, nøgletal, og som en del af den ledelsesinformation der gives til chef- og ledelsesniveau i Beskæftigelses- og Socialforvaltningen samt i Børn- og Ungeforvaltningen.

Beskæftigelses- og Socialforvaltningen og Børn- og Ungeforvaltningen har fra juni 2021 arbejdet med det bærende fælles perspektiv, at ”Alle unge skal være klar til at leve et selvstændigt voksenliv”, som beskrevet i Ungestrategien.

Figur 1: Ungestrategiens målsætninger og 8 veje

Strategien indeholder fire overordnede målsætninger, otte veje (fire ungeveje, fire organisatoriske), som er politisk besluttet.

Implementering af ungestrategien

For at understøtte implementeringen af ungestrategien blev der i 2021 udarbejdet 45 tiltag med tilknyttede handleplaner, som er administrativt forankrede. Handleplanerne blev udarbejdet i tæt koordinering og samarbejde mellem forvaltningerne på medarbejder-, ledelses- og chefniveau. Arbejdet med handleplanerne i forvaltningerne er sket med et vedvarende fokus på et tæt tværgående samarbejde mellem fagområder, afdelinger og forvaltninger.

Handleplanerne er blevet behandlet i de politiske udvalg af flere omgange efter ønske fra udvalgene. Første behandling var den 5. oktober 2021, hvor udvalgene blev præsenteret for de første 30 handleplaner, og seneste behandling var den 12. november 2024.

Vurderingen er, at handleplanerne er fuldt implementeret, og en helt naturlig del af driften, sammenhængen og samarbejdet imellem Beskæftigelses- og Socialforvaltningen og Børn- og Ungeforvaltningen i forhold til uddannelse, sundhed, beskæftigelse og sociale indsatser. Der vil derfor ikke længere afrapporteres specifikt på Ungestrategien, da den er blevet en del af tænkningen og naturligt vil indgå i andre faglige afrapporteringer til udvalgene.

I forbindelse med Ungestrategien har forvaltningerne gennemført spørgeskemaundersøgelser blandt de unge i målgruppen i 2023, 2024 og 2025. I 2025 er svarprocenten dog så lav, at det ikke er muligt at give en meningsfuld afrapportering.

Beskæftigelses- og socialforvaltningen er undersøgende på hvordan vi i fremtiden kan generere viden om målgruppen, herunder er forvaltningen nysgerrig på andre kommuners erfaringer.

Beskæftigelses- og Socialforvaltningen har fået midler til ”Ungeløftet”. Et flerårigt projekt, der har samme målgruppe som Ungestrategien, og ligger helt i tråd med strategien, og byrådets fire målsætninger for de unge der er udenfor job og uddannelse. Projektet præsenteres i det følgende.

Ungeløftet

Ungeløftet er et bredt, nationalt partnerskab bestående af regeringen, virksomheder, kommuner, fagbevægelsen og civilsamfundsorganisationer, der sammen arbejder på at få flere unge ind i et arbejdsliv og fællesskaber. Formålet er at tilbyde konkrete jobmuligheder, støtteforløb og meningsfulde fællesskaber til unge mellem 15 og 29 år, uden uddannelse eller job under 18 timer om ugen.

Beskæftigelses- og Socialforvaltningen vurderer, at der i Odense er mindst 2.250 unge, som er i målgruppen for projektet. Det er unge, som ofte har komplekse problemstillinger, og en del af målgruppen er i kontakt med psykiatrien. Det er unge, som er i overhængende risiko for at være i målgruppen af unge, der med tiden får tilkendt førtidspension. Disse unge skal i stedet i uddannelse eller i arbejde, enten fuld tid eller som start via lønnede timer.

Målgruppen består af alle ydelsesmodtagere, unge uden job, uddannelse og ydelse og unge med delvis beskæftigelse op til 18 timer om ugen. I projektet skal der arbejdes efter Individuel Planlagt Støtte (IPS-metoden) og på baggrund af gode erfaringer herfra, skal flere skal med i projektet. Beskæftigelses- og Socialforvaltningen arbejder i forvejen efter IPS-metoden for unge under 30 år i kontanthjælpssystemet, som har en psykiatrisk diagnose, og som er tilknyttet enten behandlingspsykiatrien i regionen eller socialpsykiatrien i kommunen. Beskæftigelses- og Socialforvaltningen arbejder ligeledes med ”Alle unge skal med”, som er en metode for unge under 30 år i kontanthjælpssystemet, som har komplekse problemstillinger.

Da målgruppen omfatter unge uden ydelse i alderen 15-29 år, skal der som en del af initiativet være en styrket opsporing af de unge, der ikke i forvejen har en sag i kommunen. Opsporingen vil foregå sammen med den kommunale ungeindsats (KUI), der har en opsøgende forpligtelse overfor unge i alderen 15-24 år, sammen med psykiatrien som har målgruppen i behandling og evt. med civilsamfundsaktører som fx bolig-sociale aktører, der laver indsatser for unge i landets udsatte boligområder.

IPS og Flere unge skal med

IPS-metoden og ”Alle unge skal med” tager udgangspunkt i, at jobsøgning starter hurtigt, i lokalt virksomhedsopsøgende arbejde, og i den unges håb og ønsker for fremtiden. Metoderne skal bygge på de ensartede faglige og metodiske grundprincipper. Den væsentligste forskel mellem IPS og Flere unge skal med er, hvilken tværfaglig samarbejdspartner der indgår i samarbejdet om den enkelte unge:

- IPS-metoden stiller krav om et formaliseret samarbejde med behandlingspsykiatrien i regionerne eller socialpsykiatrien i kommunerne, da metoden er målrettet unge med psykiatriske diagnoser.
- ”Alle unge skal med” stiller ikke et krav til et formaliseret tværfagligt samarbejde. Hvis det gavner den enkelte unge, kan Beskæftigelses- og Socialforvaltningen samarbejde med aktører, der kan håndtere de forskellige og komplekse udfordringer, som den unge står overfor. Det kan fx være gruppeforløb, samarbejde med forældre, idrætsforeninger eller civilsamfundsaktører.

Fælles for begge indsatser er også et lavere antal sagsstammer. Beskæftigelses- og Socialforvaltningen kan arbejde med begge indsatser på tværs af deres sagsstammer. Det er muligt for den unge at skifte indsats undervejs.

Som en del af projektet, skal der indgås lokale partnerskaber mellem kommunen, lokale virksomheder, herunder socialøkonomiske virksomheder, civilsamfundsorganisationer mv. om i samarbejde at bane vejen for, at de unge kan blive en del af arbejdsfællesskabet, en uddannelse eller andre meningsfulde fællesskaber.

Projektperioden løber fra august 2025 til og med december 2028, men ordningen er blevet permanentgjort i beskæftigelsesreformen.

Beskæftigelses- og Socialforvaltningen har modtaget 23 mio. kr. til hele projektperioden.

Indstilling

Sagen fremsendes til orientering.

Beslutning

Orientering givet.

Udvalgsmedlem Rikke Beider deltog ikke i mødet.

Punkt 7: D-sag: Aktuelle sager

00.22.00-P35-1-24

Sagsresumé

- Orientering om politisk aftale om mobilfrie folkeskoler og fritidstilbud (*bilag vedlagt*)

Indstilling

Sagen fremsendes til orientering.

Beslutning

Orientering givet.

Udvalgsmedlem Rikke Beider deltog ikke i mødet.

Bilag

Aftale om mobilfrie folkeskoler og fritidstilbud mv.